

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно na pošti D 18—, za ino-
stevstvo D 25—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilka
važna št. 11.757.

Na naročila brez domarja se ne
odkazuje. — Repokopi se ne vrstoje.

Naslov:

Maribor, petek 13. junija 1924.

Leto: V. — Številka: 134.

Knjižnica liceja
Ljubljana

Tišina v Beogradu.

Seje radikalnega kluba. — Obiski pri Pašiću. — Vprašanje poslaniških dnevnic.

BEOGRAD, 12. junija. Danes je imel izvršilni odbor radikalne stranke pod predsedstvom strankinega podpredsednika Jovanovića sejo, na kateri so se pretresala poročila poslancev, ki se mude v svojih volilnih okrožjih. Za popoldne je sklicana seja glavnega odbora.

BEOGRAD, 12. junija. Ministrski predsednik je danes dopoldne imel več političnih obiskov. Med drugimi ga je posetil dr. Šušteršič, novi osiješki veliki župan Perković, nadalje dvorni maršal

Janković, ki se je po lastni izjavi hotel samo informirati o položaju v Albaniji. Pašić je nadalje sprejel tudi predsednika nemškega kluba dr. Krafta.

BEOGRAD, 12. junija. Vprašanje poslaniških dnevnic bo rešeno na današnji seji administrativnega odbora, ki je sklicana za 4. uro popoldne. Na dopoldanski seji je odbor pregledal razne račune narodne skupščine ter rešil več prošenj.

Položaj v Albaniji.

Izjave zunanjega ministra. — Tirana padla.

BEOGRAD, 12. junija. O položaju v Albaniji je izjavil novinarjem minister zunanjih zadev dr. Ninčić, da voditelja vstajev v Skadru, Rešeb Šajë ni smatrati za našega sovražnika. Doslej ni dal za to nikakega povoda. Naši odnosi napram Albaniji in novi vladi ostanejo neizpremenjeni, dokler nova vlada s

svojim postopanjem ne bi izzvala potrebe morebitne preorientacije.

RIM, 12. junija. Glasom zadnjih vesti so nacionalisti včeraj brez vsakega odpora zasedli Tirano. Ahmed beg Zogu je baje s svojimi pristaši pobegnil v Jugoslavijo.

Prpriprave za interparlamentarne konference.

BEOGRAD, 12. junija. Minister zunanjih zadev dr. Ninčić je posetil danes predsednika narodne skupščine g. Ljubo Jovanovića, s katerim se je posvetoval o pripravah za interparlamentarne konference, ki se vrše v Bruselju, in v Švici. Delegatje našega parlamenta se bodo določili na sestanku šefov posameznih parlamentarnih skupin, ki je sklican za jutri dopoldne. Po tem posvetovanju je izjavil minister dr. Ninčić novinarjem,

da pripisuje interparlamentarnim konferencam, ki se vrše dne 21. junija v Bruselju, dne 22. avgusta v Bernu in dne 28. avgusta v Ženevi, veliko važnost, ker bodo omogočile enotnejše in skupno delo vseh parlamentov. Po možnosti se bo teh konference sam udeležil. Dne 1. septembra odpotuje dr. Ninčić v Ženevo, kjer se bo udeležil zasedanja Zveze narodov.

DAVIDOVIĆ GRE NA AGITACIJO.

BEOGRAD, 12. junija. Danes dopoldne so imeli Davidovičevci v svojem klubu konferenco, na kateri so razpravljali o agitacijskem potovanju g. Davidovića ter o raznih internih strankinih zadevah. Za Davidovićevo agitacijsko potovanje je bil določen sledeči spored: 14. zaupni sestanki v Zagrebu, 15. dospa na Sušak, kjer bo imel konferenco in javni shod, 16., 17. in 18. konference in shodi v sušaški okolici, Dne 19. sestanek v Šibeniku, 20. in 21. v Splitu, od koder se potem vrne v Beograd. Spremljali ga bodo poslanci Veljković, Dukanač, dr. Šečerov in Čičević.

IZJAVE FINANČNEGA MINISTRA.

BEOGRAD, 12. junija. Današnja "Politika" objavlja razgovor s finančnim ministrom dr. Stojadinovićem, ki je po-

porabili za stanovanja, zlasti za stanovanja občinskih uradnikov.

Na ta način bi se z razpoložljivimi sredstvi dosegla dva cilja. Občina bi dobila nujno potrebno novo mestno hišo, ob enem pa bi bilo na razpolaganje več je številu stanovanj. Če bode pa občina sedaj gradila samo stanovanjske hiše, bode pač deloma morda ublažila stanovanjsko bedo, odpravila je ona sama ne bode. Občina bode se zadolžila, v kljub temu pa bode jo še vedno trla skrb za novo mestno hišo.

Če se občina res odloči graditi, jaz glavne koristi ne pričakujem v ublažitvi stanovanjske bede, ampak v oživitvi gradbene podjetnosti. Ko bodo nove občinske hiše gotove, najbrže ne bo več zaščite najemnikov. Ko pa te zaščite ne bo več, najbrže tudi ne bo več stanovanjske bede. Saj se je velikim mestnim občinam kakor Stockholm in drugim pri-

petilo, da so za odpravo stanovanjske bede gradile veliko število novih stanovanjskih hiš. Gradnji so se uprli tisti, ki najbolj tožijo o stanovanjski bedi. S štrajkom so hoteli onemogočiti gradnjo. Ko so se pa hiše vendar dogradile, in ko so bila stanovanja na razpolaganje, pa ni bilo dovolj najemnikov, ni bilo več stanovanjske bede in stanovanja so ostala prazna, ker se je med tem odpravila zaščita najemnikov. Ker naša občina gotovo ne bo gradila prevelikega števila stanovanjskih hiš, se ni bati, da bi se ji kaj podobnega pripetilo, kadar bode odpravljena zaščita najemnikov. Vsekakor pa je treba preudariti, ali je umestno, da se občina izdatno zadolži z gradnjo hiš, ki se gotovo nikdar ne bodo obrestovale, samo zaradi tega, da deloma odpomore hipni potrebi po stanovanjih, ob enem pa odlaga gradnjo nujno potrebne nove mestne hiše.

fesor carigrajske univerze, Niazan Ramazan, ki ima nalog, da prouči kulturne institucije in razmere v naši državi. Posetil je ministra prosvete Svetozara Pribičevića, ki mu je dodelil uradnika prosvetnega ministrstva kot vodnika. Niazan Ramazan ostane par dni v Beogradu, pozneje pa poleti vsa večja mesta v naši državi.

BOJ ZA PREDSEDNIKA FRANCIIJE.

PARIZ, 12. junija. Demokratski levčarji v senatu so imeli včeraj sejo, na kateri je bila odobrena kandidatura predsednika senata Doumergueja za preds. francoske republike. Socijalistična skupina se je odločila za kandidaturu Painlevesa.

PARIZ, 12. junija. Herriot, Briand, Bieyenu Martin in René Renoult so včeraj zvečer imeli daljšo konferenco z Doumerguejem. Na sestanku demokratskih levčarjev, ki so sklenili, da se udeležijo današnjega plenarnega sestanka levčarskih skupin, sta izjavila Bienvennu Martin in René Renoult, da na predkonferenci Doumergue ne bo nastopil kot kandidat, ker nekatere skupine senata še ne bodo navzoče.

PARIZ, 12. junija. Tekom včerajšnje-ga dne so se vršile seje levčarskih skupin zbornice in senata, na katerih se je razpravljalo o kandidaturah za predsednika republike. Do sporazuma ni prišlo. V burbonski palači se zavzema levčarski kartel za Painlevejevo kandidaturo, doči mmpriporočajo v luksemburški palači kandidaturu Domerguerja.

HERRIOT ZA ZBLIZANJE Z NEMČIJO.

LONDON, 12. junija. "Daily Express" objavlja razgovor z Herriotom, v katerem ta izjavlja, da bi rad stopil nemudoma v stike z angleško vlado glede izvedbe načrta izvedencev. Iskreno želi zblizanja z Nemčijo in bo storil vse, da pripomore do čim prijateljskih odnosov med Francijo in Nemčijo.

Pot dr. Ninčića v Prago.

BEOGRAD, 12. junija. Minister zunanjih zadev dr. Ninčić odpotuje 4. julija v Prago, kjer se bo vršila konferenca Male antante.

Radić v Moskvi.

BEOGRAD, 12. junija. Vlada je sprejela obvestilo, da je Radić došel v Moskvo. Pri svojem prihodu je podal izjavo, da je odkritosrčen prijatelj komunistične Rusije.

Konec rudarske stavke na Madžarskem.

BUDIMPESTA, 12. junija. Včeraj je bila končana stavka rudarjev, ki je trajala nad 1 mesec. S posredovanjem ministrstva za trgovino in industrijo je bil med lastniki premogokopov in rudarji dosežen sporazum in stavka s včerajšnjim dnem proglašena za končano. Danes so se rudarji polnoštevilno vrnili na delo.

Nov carinski zakon na Madžarskem.

BUDIMPESTA, 12. junija. Narodna skupščina je danes v podrobnosti sprejela novi carinski zakon.

BORZA.

CURIH, 12. junija. (Izv.) Predborza. Pariz 30.20, Beograd 6.80, London 24.48, Praga 16.60, Milan 24.70, Newyork 567.375, Dunaj 0.0080, Sofija 4, Bukarešta 2.40.

ZAGREB, 12. junija. Pariz 457.10—462.10, Svica 1497.50—1507.50, London 368.70—371.70, Dunaj 0.11995—0.12195, Praga 249 tri osmine do 257 tri osmine, Milan 370.50—373.50, Newyork 84.90—85.90.

Politične vesti.

* **Kaj dokazujejo dokumenti?** Državni podtajnik Wilder je predložil v seji ministr. sveta 11. tni. dokumente, iz katerih jasno izhaja, da so bili dogodki v Trbovljah pripravljeni po komunistih iz Beograda. Zaseženi dokumenti vsebujejo instrukcije, ki jih je dajala komunistična centrala iz Beograda svojim organizacijam v državi z nalogom, da se trboveljski dogodki čim najbolj izkoristijo.

* **Nemške skomine.** Te dni so imeli Nemci iz vseh dežel v Gradcu svoj »Deutscher Tag«, katerega je sklicala menda Südmarka in se ga je udeležilo krog 1600 delegatov. Dr. Eger in drugi so točili bridke solze po Mariboru in Lepi spodnji Štajerski ter izrekli nado, da bodo vsi ti »nemški kraji« še kedaj zopet eno z materjo Germanijo. Prav nič nismo gospodom Nemcem nevoščljivi skomin, ki so se jim cedile v Gradcu po naših krajih, toda kličemo jim: pamet, pamet in ne govorite na svojih konventiklji bedarij, katerim se vsak trezen človek mora smejati.

* **Velitev novega predsednika francoske republike** bo v petek popoldne. Volitja zbornica in senat v Versaillesu v skupni seji. Kandidat leve, ki tvori večino, je Painlevé.

Dnema kronika.

— **Smrtina koša.** V nedeljo zvečer je umrl v Ljubljani g. Anton Bončar, hišni posestnik, v najlepši moški dobi 46 let. S svojim delom in odločnim nastopanjem in s svojo požrtvovalnostjo si je med svojimi soseskami pridobil splošen ugled in spoštovanje. Pokojni je bil velik podpornik Sokola, pa tudi drugih narodno-naprednih društev.

— **Državne stipendije za učiteljsnike.** Ministrstvo prosvete je izdalo nov pravilnik o podelitvi stipendij učiteljskim, ki bodo znatno olajšale študij učiteljskega naraščaja. Pri podelitvi imajo odločilni prednost. Stipendije znašajo mesečno po 180, 200, 240, 300 in 360 D.

— **Sprejem novincev pri finančni kontroli.** V finančni kontroli je popolniti večje število pripravnih mest. Prošnje, ki morajo biti svojeručno spisane in kolkovane s kolkom za 5 D. je naslavljal na Oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani, Stari trg 34. Prošnjam je priložiti: a) uravnoteženo spričevalo pristojnega županstva (police, ravnateljstva), b) izpričevalo državnega zdravniškega, c) krstni list, d) šolsko izpričevalo, e) vojaško listino in e) pri nedoletnih roditeljsko ali varniško dovolilo. Priloga a), b) in e) morajo biti najnovejšega datuma in kolkovane z 20 D, c) z 10 D, d) po tar. post. 311 takš. zak. z 5—30 D oziroma kot priloga 3 D. dočim so originalne vojaške listine koleka proste. Ustmena na-

Ljudje brez doma.

(Življenje ruskih beguncev).

V »Prager Presse« je objavil Heinrich Bloch zanimivo sliko o žalostnem življenju ruskih beguncev, ki jih je raztresenih širom sveta čez 1 milijon, morda celo 2 milijona. V 36 deželah obstoje emigrantske organizacije, v številnih drugih pa jih ni. Rusi bivajo na Kitajskem, Japonskem, v Tunisu in v Južni Afriki. Znano je, da so tudi na Haiti in na dvoru abesinskega Menelika; v francoskem Kongu gradi nek ruski polkovnik kaste in je gospodar nad celim zamorskim plemenom, ki kaj rado uživa človeško meso, toda belca ne mara, ker njegovo meso ni preveč tečno. Črneči so namreč sladkosnedneži in ahstinentje in pravijo, da meso evropskega človeka ima okus po alkoholu. (Iz njegovega pisma).

Trije emigrantski centri so v Evropi: Berlin, Pariz in Praga. V prvih dveh prebiva večina ruskih beguncev stotisoč. Praga je intelektualno središče. Tu žive profesorji in akademiki, od političnih skupin se na Češkem počutijo najboljše socialni revolucionarji. Berlin je Eldorado trgovcev, dasi je tudi duševno življenje tamkaj zelo razvito. Mnogi emigranti žive od verižništva, zlasti od valutni spekulacij. V Parizu so se zbrali visoki politiki, finančni mogotci, veleindustriji in veliki knezi. Prvi kujejo načrte in intrige, drugi pa tretji izrabljajo

vodila prejmejo prošilci, ki ne smejo biti mlajši nego 18, a ne starejši kakor 35 let, pri vsakem oddelku finančne kontrole. — Oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani.

— **Izseljevanje iz naše kraljevine v prvem četrtletju 1924.** Izseljeniški komisariat v Zagrebu poroča, da se je v prvem četrtletju izselilo iz naše kraljevine vsega 5686 oseb in sicer 3702 moška in 1984 žensk. Po pokrajinah, odkoder se selijo, odpade največji procent na Vojvodino, odkoder se je izselilo 3341 oseb, odnosno 58,8 odst.; potem na Hrvaško in Slavonijo 1115, odn. 19,6 odst. Na tretjem mestu je Dalmacija s 629 izseljenici, kar tvori 11 odst. Po profesiji je bilo največ kmetovalcev in to 2875 (50,6), kvalificiranih delavcev je bilo 241 (4,02), nekvalificiranih 1010 (17,7). 2654 oseb se je izselilo v Brazilijo (46,7), 1064 v Zedinjene države (18,7), 999 v Argentinijo (17,5). Od celotnega števila izseljencev (5686) je bilo samo 2457 Jugoslovancev, torej manj kakor polovica, ostali so poglavito Nemci in Madžari, ki se selijo večinoma v Brazilijo in Argentinijo.

— **Strokovnjaki za vodstvo živinorejskih postaj.** Ministrstvo Poljoprivrede in Voda išče za vodstvo svojih novoustanovljenih začasnih živinorejskih postaj v Lijevnu, Gackem, na Sokolcu, na Zlatiboru, v Sjenici in Plevlju primernih strokovnjakov. Namen teh postaj je, da držijo dobre plemenitake, s katerimi se upliva na izboljšanje živinoreje v okolici in da širijo med narod zanimanje za dobro rejo živali. Tu se ima vršiti racionalna pridelava in izkoriščanje živalskih proizvodov, ima se vršiti propaganda za širjenje krmskih rastlin in naprav hlevov. Na teh zavodih se bodo vršili poučni tečaji, katerih se udeležujejo oholičani. Delo voditelja teh postaj je sezonsko in traja od 1. aprila do konca oktobra. Če so vodje iz vrst državnih uradnikov, zadržijo dosednji položaj, a za čas sezonskega dela prejmejo poseben honorar. Kandidati za opisana mesta, naj si bodo državni ali privatni nastavljeni, naj se prijavijo preko Velikega župana, oddelek za kmetijstvo, v Mariboru, z navedbo svojih kvalifikacij in pogojev glede honorarja. Mesta so za neozmenjene kandidate, kar ni stanovanja za obitelji.

— **Delokrog gradbenih direkcij** je s kraljevim ukazom po predlogu ministra za zgradbe razdeljen tako-le: Gradbena direkcija v Ljubljani obsega ljubljansko in mariborsko oblast, gradbena direkcija v Zagrebu pa primorsko-krajiško, zagrebško in osiješko oblast.

— **Upravni odbor mestne hranilnice ljubljanske razpuščen.** Z odlokom velikega župana ljubljanske oblasti je bil v sredo razpuščen upravni odbor ljubljanske mestne hranilnice. Za vladnega komisarja je imenovan g. Robert Kollman, veletržec v Ljubljani.

svoje prejšnje zveze in stare akcijske deleže na inozemskih podjetjih; zadnji še sanjarijo o carski kroni, le da ne vedo, na čigavo glavo naj jo posade...

Več ducetov časopisov zastopajo najrazličnejše smeri, polemizirajo med sabo o bodoči državni obliki in o nacionalnem življenju, vsi pa oblikujejo boljševeke s črnim nepomirljivo mrznje. Večkrat se vrše predavanja in diskusije, ki postanejo včasih jako vroče.

Kaj pa dela velika množica emigrantov, ki nimajo ne draguljev ne akcij, ki se ne bavijo ne s politiko in ne s pisanjem knjig? Ti delajo, in še kako delajo. Na deželi, v tovarnah in rudnikih, v restavracijah in trgovinah... Novinar E. Nedrički zbira podatke, kakšne poklice izvršujejo ruski emigranti. Ugotovil je, da so mnogi intelektualci, večinoma bivši častniki in uradniki, absolvirali že 10-15, mnogi celo 20 poklicev; nek polkovnik ima za sabo kar 23 poklicev, tako je bil na pr. trgovec, pevec, kupletov, praganalec stenice, delavec v perilnici itd.

Koncem 1920, ko je bila premagana Wranglova vojska, je došlo v Carigrad okoli 200.000 Rusov. Vsi so hoteli jesti, a kruh si je bilo treba zaslužiti. Kaj začeti? Najprej so kupčevali in prodali vse, kar so imeli: prstane, uhane, ure, plašče, ovijače, perilo. Ko niso imeli ničesar več, se je bilo treba oprijeti produktivnega dela. Najboljše so živeli tisti, ki so bili iznajdljivi in so si znašli pomagati

— **Invalidski kongres Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot** se bo letos vršil v Ljubljani v dneh 15., 16. in 17. junija. To je kongres trpinov, ki so pred desetimi leti bili poslani na bojna polja polni nad in življenja, danes pa so zlomljeni ljudje, pohabljeni in jetični. Ko bi se država, oziroma vlada — mnogo jih je že bilo po ujedinenju — hotela pobrigati za te, ki so največ, takorekoč vse, žrtvovali, da ostane Jugoslavija, bi se tem revežem pač ne bilo trebalo zbirati na kongrese, vsaj na takšne ne, kakršni so sedaj in zahtevati to, kar je itak njihovega. Dajte vsaj skromno živeti še preostale dneve veselega življenja nam invalidom, vojnim vdovam in sirotam, to kličejo ti kongresi. In v znamenju tega kliče se vrši tudi letošnji kongres v Ljubljani. — UVI Izvršilni odbor, Ljubljana.

— **»Merkur« razširi delovanje na celo državo.** Trgovska bolniška blagajna »Merkur« bo s privoljenjem ministrstva za soc. politiko razširila svoje delovanje na vso državo. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je izdal svojim uradom okrožnico, naj društva ne ovirajo v njegovem delovanju. Povsod, kjer se bo prijavilo dovoljno število članov, bo društvo ustanovilo svoje podružnice. S tem je za trgovske nameščence rešeno važno socialno vprašanje.

— **Izseljevanje žena in otrok v Ameriko.** Izseljeniški komisariat objavlja, da v smislu odloka washingtonskega vrhovnega sodišča povratniki v Ameriko, ki so prišli v domovino samo na obisk, ne smejo vzeti seboj žene in otrok, ki so doslej živeli v domovini, ako je izseljeniška kvota že izčrpana.

— **Zgradba umetniškega paviljona v Beogradu.** Na letni skupščini društva prijateljev umetnosti je sprožil g. Branišlav Nušić vprašanje zgradbe velikega umetniškega paviljona v Beogradu. Njegov predlog je bil z navdušenjem sprejet in izvoljen poseben odbor, ki bo vodil vso akcijo za zbiranje prispevkov in zgradbo paviljona.

— **Razveljavljena sodba v procesu Carlier.** Kasacijsko sodišče je razveljavilo sodbo prvostopnega sodišča v procesu Carlier, s katero je bil ta obsojen na 20 let ječe ter odredili ponovno postopanje in zaslišanje nadaljnjih prič.

— **Nesreča bivšega ruskega generala.** Dne 10. junija se je dogodila v palači Jugoslovanske banke v Beogradu težka nesreča. Ruski begunec general Salidarov, ki živi od prodaje časopisov, se je hotel z liftom prepeljati v drugo nadstropje. Medtem se je pokvaril mehanizem, odprla so se vrata in general je padel 5 in pol metrov globoko v odprtino lifta. Pri tem je zadobil zelo težke poškodbe in se dvomi, da jih bo prebolel. Nesreča je zbudila v Beogradu obilo sočutja, ker je general obče znana osebnost.

Tako so marsikateri Turki ali Grki potegnili za nos. Tako je družba mladih emigrantov začela peči prvi moskovski črni kruh. Rusi so takoj spoznali, da je to čisto navaden pšeničen kruh, ki so mu primešali kavno goščo, da je bil črn. Toda Orientalci so ga kupovali na veliko in podjetje je šlo dobro. Drugi so osnovali »kartel za ugonabljanje stenice«. Hodili so od hiše do hiše in se ponujali. Ker je v Carigradu stenice, da je jo, so jih radi sprejemali v hiše. Poškropili so stanovanje z neko močno vonjajočo raztopino, pobrali denar in izginili. Zastaničeni prebivalci so se kaj kmalu prepričali o slabih uspehih ruskega preparata: po kratkem omamljenju so se stenice s podvojenimi tekom vrgle nanje.

Posebno priljubljeno in uspešno je bilo ustanavljanje pevskih zborov in godb. Tudi s poljedelstvom so mnogi poizkusili srečo. Trinajet juristov — med njimi državni pravdniki, odvetniki in sodniki — si je s pomočjo ameriškega kapitala najelo zemljišče in ga obdelovalo. V pozni jeseni je ameriška komisija našla na farmi dva državna pravdnika, ki si nista vedela ne svetovati in ne pomoči, in pa okoli 300 zmrazjenih zelnatih glav. Ostalih 11 jih je pustilo, poživši vse ostale pridelke.

V Bolgariji je navada, da prvi, ki devet dni po smrti pokojnika pride v hišo k spominski pojedini, dobi v darilo pokojnikovo obleko. Ruski emigran-

— **Škof Jeglič intervenira v Beogradu.** Ljubljanski škof dr. Jeglič se je pred par dnevi nenadoma pojavil v Beogradu in prosil za sprejem pri ministrskem predsedniku Pašiću. Ker ga ministrski predsednik ni sprejel, je šel k prosvetnemu ministru in ga prosil, naj razveljavi premestitev kateheta Žužka iz Kranja v Kočevje. Prosvetni minister mu je mirno in stvarno obrazložil, da temeljit ukaz na zakonu in je premestitev utemeljena. Dr. Jeglič je g. ministra opozorjal na predprave in privilegije rimsko-katoliške cerkve, ki jih uživa še izza avstrijskih časov. Ker pa danes nismo več v Avstriji, kjer se je plesalo po godbi iz Rima, je ostala intervencija brezuspešna. Klerikalci bodo sedaj seveda bruhali ogenj in žveplo na Beograd, češ, da preganja cerkev.

Dopisi.

Slovenji Gradec. Mlad tožuriranec plane v gostilno. Očividno je iskal prepira v gospodarjem, da si ohladi jezo nad narodnjaki. Ze leta in leta hujskatar »Gospodar« in »Straža«, češ, naj bi se ljudstvo zgrabilo dejanski z liberali in jih pomadralo. Vsi dopisi nič ne pomagajo, našega dobrega ljudstva se ne prime beseda, ki prihaja iz ust ali peresa Žebota, Golca in drugih naših posvečencev. Starejšim ljudem se noče in si mislijo svojo, mlajši pa poznajo feldkaplane in kurate izza svetovne vojne. Sicer je pa znano, da se naši fantje v tem okraju ne pretepaajo radi, najmanj pa na ljubo gospodom iz farovžev in kaplanij. »Kaj storiti? Pa sami udarimo, saj smo tudi mladi kaplani fantje od fare, ki imamo....« In gostje so imeli brezplačen teater. »Auf biks, permajduš!« in šlo je dalje, do kaplanove onemoglosti in do zadnjega akta tega teatra, ki se je končal na ulici v velik »heca občinstvu, posebno mladini. Kaj takega se dogaja v zadnjih letih večkrat in mi bi tega ne pribili javno, ako ne bi »Gospodar« in »Straža« na široko razglašali vsake malenkosti, ki se pripeti v vrstah preklicanih liberalcev. Starejši ljudje — kmietje mahejo z glavami, ker niso bili navajeni kaj takega. V prejšnjih časih se ni nikdar pripetilo, da bi se bil kak duhovnik tako daleč izpozabil. Gospodni župnikom svetujemo, naj ne zalivajo svojih kaplanov preveč z alkoholom, v katerem je nečistost in pobož. Tudi naj ne dovolijo, da bi obiskovali po nepotrebnem posestnike, kateri so skoro priporani postreči posebno z alkoholom, pa je malar tu. Stariše opozarjamo, da ne puste svojih hčera in žen v kaplanije in farovže. Ni li dovolj izgledov v zadnjih časih? »Marijine hčere«, če že morajo biti, naj vodi kak bolj postaren duhovnik, ki ni več nevaren. Istotako cerkveno petje. Vse, kar je prav, da ne bo razočaranj. — Apognet.

ti so v svojem strašnem položaju izrabili tudi to navado. Sestavil se je kartel, čigar člani so morali skrbno paziti, kje in kedaj je kdo umrl. To so imeli v natančni evidenci in devetega dne je prvi prišel v hišo vedno le ruski emigrant...

Nek zobozdravnik iz Moskve je prinesel v emigracijo svoj smoking. Bival je v Bolgariji. Nekega dne se je oblekel imenitno in se podal k mestni upravi, kjer je izjavil, da želi zgraditi občinsko klavnico, če mu mesto prepusti vse drevesa zaklanth živali. Apeliral je na slovenska čustva in podobno in je imel uspeh. Bila je takoj podpisana pogodba z določbo, da dobi zobozdravnik 10 milijonov odškodnine, če bi mesto odpovedalo pogodbo. Pogodba je vzbudila veliko hrupa. Nastali so prepiri. Navsezadnje ni mesta preostalo nič drugega, kakor da pogodbo odpove in plača 10 milijonov levov. Tako je zobozdravnik napravil lepo karijero, dasi v Bolgariji iz lahke umevnih razlogov ni ostal več.

Seveda so le posamezniki, ki morejo živeti na tako lohak način. Takisto tvorijo izjemno ruski umetniki, ki dobivajo krasne honorarje. Množica pa se mora težko boriti za obstoj, zlasti v nekaterih deželah. Najbolj se skrbita za ruske emigrante Češkoslovaška in Jugoslavija. — Kako pa gre emigrantskemu naraščanju in koliko mučeništva mora pretrpeti emigrantska žena — to bi bilo posebno poglavje, ki se ga tu ne dotikamo.

Mariborske vesti

Maribor, 12. junija 1924.

m Himen. Poročil se je g. Mirko Kishih, carinski uradnik v Mariboru z gospodino Stanko Kosovo, bančno uradnico v Celju. Mlademu parčku obilo sreče!

m Zaročnik. Zaročila sta se Drago Gračner, asistent drž. železnice in Mara Grmekova. Oba sta zavedna primorska Slovenca.

m Gospodarsko in politično društvo za I. in IV. okraj. V ponedeljek ob 20. uri v tajništvu nujna seja odbora. Polnoštevilna udeležba potrebna!

m »Slovenec« fantazije. Današnji »Slovenec« prinaša iz Maribora datirano brzojavko, o predstojem razpustu mariborskega občinskega sveta. Informirali smo se na pristojnem mestu, kjer smo izvedeli, da o vsem tem, kar trdi »Slovenec«, ni ničesar znanega. Razpust bi mogoč slediti še le, če bi se izkazala dejanost sedanjega občinskega zastopa ali pa njega z zakonom nasprotujoče delovanje. Vsega tega za enkrat ni. Vest, ki so jo že včeraj širili po mestu klerikaleci — ne demokratije, kakor to slika »Slovenec«, — je lansirana z očitnim inim in prozornim namenom, lopniti zopet enkrat po demokratih in razbiti nacionalni blok. »Slovenec« dela po znanem svojem principu: Očitam ti, da ti meni ne porečeš! Seveda je vse »Slovenec« govoričenje o nekaj sejah demokratov z velikim županom grda in ostudna laž.

m Podaljšanje Marijine ulice. Dolga leta je že obstojal načrt za podaljšanje Marijine ulice od okrožnega sodišča do Cvetlične ulice. Te dni so končno pričeli z delom.

m Umik srbske vojske l. 1915 čez Albanijo je naslov predavanja, ki ga priredi Sok. društvo v Mariboru dne 14. tm. z začetkom ob 20. uri zvečer v mali dvorani Nar. doma. Predava g. podpuk. Dušan Petković, ki se je umika tudi sam udeležil. — Ker je predmet predavanja obče zanimiv, ni vabljen le Sokolstvo, nego tudi prijatelji Sokolstva, ki se zanimajo za stvar, da se predavanja udeležijo v čim večjem številu. — Načelnik kult. prosv. odseka.

m Cercle français. Gospod R. Martel, naslednik prof. D. Tesnière-a na univerzi v Ljubljani, pride v soboto 14. junija v Maribor predavati o Paul Morandovem romanu »Lewis et Irene«, ki je nedavno izšel in ki ga lahko imenujemo francoski roman energije in moderne jeklene volje. Predavanje se bo vršilo ob osmih zvečer v glavni dvorani moškega učiteljskega. Odbor pričakuje, da člani društva ne bodo zamudili te prilike, da slišijo francosko predavanje tako zanimive vsebine v vzorni jezikovni obliki. Vabimo pa tudi vse nečlane, ki se žele poučiti o novih strujah v sodobnem leposlovju.

m Telovadni nastop dveh šolskih zavodov, ki smo o njem že poročali, da se vrši v nedeljo, 15. tm., popoldan v Ljudskem vrtu (spored na lepaki!), bo zanimiv tudi v toliko, da bo pokazal, kako dobro preračunan in kako pravilen je bil ukrep prosvetnega ministrstva, s katerim je bil uveden v šole Tyršev (sokolski) telovadni sestav. Stariši bodo lahko videli in uvideli, da njihova deca ne pridobiva le duševnega bogastva v šolah, nego da se na zavodih, kjer je poskrbljeno za redno telovadbo, skrbi tudi za telesni razvoj mladine in to s sistematičnimi, smotrenimi delomi, izpopolnjenimi z vsem, kar koristi še razvijajočemu se organizmu. Kdor hoče tedaj videti uspehe mladine, kdor si hoče okrepiti zapažje v naše šolstvo, kdor se hoče končno zavedati ob pogledu na nekaj lepega, naj poseti omenjeni telovadni nastop. Vstopnice so v predprodaji pri-gej. Zlati Bratnik v Slovenski ulici.

m Podmladek društva Rdečega križa priredi skupno s Podpornim društvom v soboto, dne 14. in v nedeljo dne 15. tm. svetli dan v prid revnim učencem mariborskih šol. Ker je namen najblažji, se naproša cenj. občinstvo, da ne odklanja cvetja, ki ga bodo prodajale po ulicah deklice z društvenimi znaki.

m Arefacija mariborskih Orjunašev. V zvezi s trboveljskimi dogodki je bil danes dopoklican aretiran naš upravnik, g. Slavko Reja. Česar ga dolže, nam ni znano.

m Tuji v Mariboru. Dne 12. junija je bilo v Mariboru prijavljenih 57 tujecev in sicer: hotel »Merano« 15, Privathotel 5, hotel »Zamorec« 14, gostilna Halbwidl 7, hotel »Črni orek« 4, gostilna Spatzek 3, gostilna Holzknecht 3, hotel »Kosovce« 3, in gostilna »Pri zlatem konju« 2.

m Policijske prijave. Preteklo noč je dobila policija 10 ovadb in sicer: 1 zaradi poskušene samomora, 1 razgrajanje in tepež, 1 ogrožena osebna varnost, 1 prestopak hišnega reda, 1 prekoračenje policijske ure, 2 izgubi, 3 druga poročila. Razventega je bil nekdo aretiran zaradi potepušstva.

m Poskušeni samomor. Nek železničar, ki stanuje v Sernečevi ulici 120 v Karčevini, si je nocojšnjo noč okrog 2. uri na potu domov pognal iz revolverja strel v glavo. Onesrečenega so takoj prepekljali v bolnico. Kaj je tiralo reveža v smrt, še ni znano, najbrž beda in pomanjkanje.

m Nevaren vlomilec. Nadzornik stražnice 2. na Aleksandrovi cesti je 10. t. m. ob 1/22. uri ponoči patruljiral po Meljski cesti. Nema doma je opazil, kako se je nek mladenič skril pred njim v stranišče pod mostom. Ker se mu je čutil sumljiv, ga je aretiral in vzel seboj. Mladenec je na stražnici izjavil, da je prišel iz Gradca iskat delo. V resnici so našli pri njem delavsko knjižico, ni pa imel potnega lista. Predali so ga okrajnemu glavarstvu, ki ga je kaznovalo zaradi nedovoljene prekoračenja državne meje. Naslednji dan pa je prišel po pošti iz Ljubljane policijski dnevnik, ki posveča kar celo stran temu na videz nedolžnemu mladeniču. Zaseduje ga namreč ljubljanska policija zaradi številnih vlomov. Ptiček je že 7krat predkaznovan in je zadnjič zbežal iz zapora. Da si olajša pot, je ukradel kolo in pošteno izpraznil neko stanovanje. Zdaj so ga predali državnemu pravdniku, ki bo z njim pošteno obračunal.

m Prijet vlomilec. Na Slomškovem tingu je bil aretiran nek K. Avgust, pomožen delavec brez stanovanja in brez sredstev. Osumljen je, da je dne 29. maja izvršil vlom v stanovanje gospe Cernušek na Trubarjevi ulici 5, o katerem smo mi že poročali. Ukradenih reči prijem sicer niso našli, pač pa je mnogo prič, ki ga obremenjujejo. Je že mnogokrat predkaznovan; zadnjikrat je zapustil ječo dne 12. maja.

m Ugotovitev. Z ozirom na našo notico o sodni obravnavi pod naslovom »Razburjal se je nad orožnikom« v »Taboru« št. 132 ugotavljamo, da je bil čevljar g. Krojs iz Maribora pri razpravi dne 7. majnika pri okr. sodišču v Slovenski Bistrici oproščen, ker se je ugotovilo, da je imel cene na stojnici pravilno označene.

m V kavarni »Evropa« dnevno koncert od 20. do 1. ure (8.—1.). 1264

m Jazz Band — originalna ameriška godba in petje; izvaja družba zamorcev »Wellmont« od 1. junija v klub baru. Poleg tega plesne zvezde Clare Burghard, Ice Teje in Mari Clar. 771

Izredni občni zbor Slovenskega obrtnega društva v Mariboru.

Maribor, 11. julija.

Vsled demisijske celokupnega odbora Slovenskega obrtnega društva je bil za nočoj sklican izredni občni zbor, ki je mestoma potekel zelo živahno. Predsednik g. Džamonja je odprl se le po trideseturnem čakanju, ko se je zbralo dovolj članov. Po odobritvi dnevnega reda pod predsednik kratko poročilo in razjasni, kako je prišlo do demisijske celokupnega odbora. Povod za to je bila pritožba društvenega člana g. Franja Novaka, da se odbor ne bavi z društvenimi zadevami, temveč z razstavo, ki jo prireja nek tajni konzorcij. Predsednik čita to pritožbo, ki vsebuje deset točk in odgovarja na posamezna stavljena vprašanja. Tajniško poročilo je podal g. Gjurin, blagajniško pa g. Stanjko.

Nato je predsednik prečital spomenico, podpisano od 105 članov, v kateri zahtevajo, naj se prekliče podpis, ki ga je dal bivši predsednik društva g. Novak na dogovor v Ljubljano, da se v Mariboru dve leti ne priredi nobena razstava v večjem obsegu. Nadalje zahteva spo-

menica, naj društvo prevzame potrektorat nad letošnjo razstavo. O stvari se je razvila dolga debata. Predsednik sam je naglasil, da je mnogo članov podpisalo spomenico, ne vedoč, za kaj gre. G. Novak tolmači v daljših izjavah, kako je prišlo do dogovora z Ljubljano in poudarja, da je podpisal pogodbo v najboljšem namenu, obvarovati obrtništvo pred izgubami, ki bi jih prinesla nadaljna neuspela razstava. Graja postopanje odbora, ki sklepa dogovore s tajnim konzorcijem in zahteva, naj se ta prej javno legitimira. G. Vahar ugovarja zahtevam spomenice, ker je večina podpisnikov bila natarbana in zato tudi spomenica nima pravne moči. Zadeva naj se odloži in dožene, koliko podpisov je veljavnih. Tajni konzorcij, ki prireja letos razstavo, še danes ni nikomur znan, vendar pa zahteva od društva, naj mu da firmo. Kdor to odobri, mora biti slep in naj nosi sam tudi vse posledice. G. Žnuderl zavrača trditve predgovornika in brani konzorcij. G. Pucelj kot predsednik tega konzorcija izjavlja, da prevzame konzorcij vso odgovornost za razstavo. Obrtno društvo pa naj da samo firmo. Predsednik nato zaključil debato in odredi glasovanje. Spomenica je bila z večino glasov sprejeta.

Pri volitvah novega odbora je bilo s 50 glasovi proti 15 izvoljena sledeča lista: predsednik Gjur Džamonja, podpredsednik Konrad Žnuderl, predsednik razsodišča Rudolf Monjac, odborniki Feliks Krištof, Ljudevit Pucelj, Ivan Sojč, Ivan Kovačič, Davorin Stucin, Josip Mislaj, Franjo Kumerc, Drago Juratič, Jakob Vezjak in Anton Koser. Pri volitvah je prišlo do neljubega incidenta, ker se je g. Weixlu odrečala volilna pravica, nakar je ta izjavil, da izstopa iz društva in je zapustil dvorano.

Predsednik se zahvali za izvolitev, ter poziva članstvo k skupnemu delovanju v prid in procvit obrtništva.

Pri slučajnostih se oglasi g. Novak in odgovarja na poročilo predsednika, v kolikor se je nanašalo na njegovo osebo. Naglašja, da se je poslužil samo članske pravice. Razdor, ki vlada danes v društvu, ne izhaja iz društvenega delovanja, temveč od zadnjih razstav. Graja postopanje časnega rasodišča, ki mu je dostavilo poziv še le dve uri pred razpravo, a na razpravi se mu je obetalo zausnice. Prehaja preko tega in želi, da bi novi odbor izvršil program, ki ga je razvil na današnjem večeru.

Ko je hotel govoriti o novopostanovljenem »Obrtniškem listu«, ga je nasprotni tabor prekrical, nakar je predsednik ob trideset na 1. uro zjutraj zaključil občni zbor. Med ogorčenimi protesti je »opozicija« zapustila dvorano.

Orjuna.

Službene objave Orjuna Maribor. Interesanti za ekonomsko Orjuno se opozarjajo na sestanek, ki se vrši v soboto dne 21. junija 1924 v Narodnem domu ob 20. uri. Poroča delegat iz Ljubljane. — Pridite vsi, ki se zanimajo za to našo važno gospodarsko organizacijo! Člani, ki se nameravajo udeležiti Vidovdanske proslave v Ljubljani, se pozivajo, da prijavijo udeležbo v tajništvu ob običajnih urah. Udeležba članstva v krojih obvezna! Vožnja je polovična. Zdravo. Tajnik.

Kultura in umetnost

Koncerti komponista in virtuza Stojanovića v Sloveniji.

Kakor smo že v našem listu dne 29. maja t. l. javili, namerava znani komponist in virtuoz na gosli naš rojak gosp. Peter Stojanović prirediti več koncertov tudi v Sloveniji in sicer v jeseni, ter sedaj po letu v naših kopališčih (Rogaška Slatina, Bled, potem Rimske toplice, Laško in Dobrna). Istočasno smo prinesli tudi kratko beležko, da snuje g. Stojanović na Dunaju »Svetslavensko društvo prijateljev muzike« s pozivom, da temu društvu pristopi vsak na Dunaju študirajoči dijak in naš inteligent sploh. — Namen in svrha tega društva je, da v muziki goji vzajemnost vseh slovenskih plemen, da pa v prvem redu upoznava in popularizira poedina dela posameznih slovenskih muzikov in komponistov vseh slovenskih plemen. Centrala tega

društva je, kakor že omenjeno, mišljena na Dunaju, in je v interesu vseh naših muzikov in komponistov, da to društvo v vsakem oziru podpirajo, ker bodo od tega imeli le sami največjo moralno in predvsem tudi materijelno korist. — Glede sestanka, kateri se je vršil dne 5. tm. na Dunaju, dobili smo sledeče poročilo: 5. junija t. l. se je vršil pri našem poslanstvu na Dunaju prvi sestanek »Svetskog panslavenskog društva prijateljev muzike« ter so bili prisotni: Naš poslanik minister Milojević in soproga, sekretar poljskega poslanstva prof. Dr. Berger, sekretar našega poslanstva dr. Bernot, ruski pianist in profesor dunajske akademije za muziko Paul de Conna, sekretar češkega poslanstva Jan Jindra, sekretarica naše ženske zadruge gospa protinica Mišićka, podpredsednica iste zadruge gospa Rakasovića, blagajnica gospa Šraga (sestra znamenitega poljskega pianista Morica Rosentala) in Aleksander Stošić, predsednik muzice. — Komponist gosp. Peter Stojanović je v obširnem ekspezu razložil svoj plan o osnovanju »svetovnega panslavenskega društva prijateljev muzike« s centrom na Dunaju, češka, ruska in poljska stran se je z neopričakovanim navdušenjem poprijela stvari. Sestavil se je takoj akcijski odbor, ter se je zaključilo, da se prej ko mogoče začne z aktivnim delom. Sklenilo se je tudi, da priredi društvo veliki koncert na Dunaju že v teku meseca junija za vse dunajske Slovence, ter bodo zastopane kompozicije vseh slovenskih muzikarjev. Ta anketa je za daljni razvoj medsebojnega spoznavanja, za popularizacijo naših slovenskih muzikarjev in komponistov, ter v daljšem razvoju za suksusivno vzgojo naše publike za razumevanje in uživanje klasične muzike toliko vrednosti, da tega pač ni potrebno še nadalje naglasiti. Upati bi bilo samo, da ta akcija najde popolno razumevanje in razizjemno podporo vseh naših slojev, da pomagajo k vzgoji publike ter pripomorejo našim muzikarjem in komponistom med širnim svetom enkrat do onega slovesa in popularnosti, katerega uživajo njihovi drugovi drugih narodnosti. Upamo pa tudi, da bode naša publika podpirala inspiratorja tega pokreta, komponista Stojanovića z obilnimi obiskomi njegovih koncertov. Zeleti bi bilo tudi, da različni lastniki koncertnih lokalov, podpirajo naše umetnike na ta način, da jim stavljajo lokale ali brezplačno ali pa vsaj za minimalno ceno na razpolago — zavedajoč se, da s tem pomagajo lastnemu narodu zopet za stopnjo više v društvo kulturnih narodov, umetniku pa nagradijo vsaj na ta način njegov trud in požrtvovalnost.

Obiave.

§ Hotel Halbwidl. Danes, v četrtek kvartet Richter, na lepem, prahu prostem vrtu, pri lepem vremenu. 1262

§ Pozor! Ne pozabite na vrtno veselico, ki jo priredi »Luna« v nedeljo dne 15. junija t. l. v gostilni Fr. Požauko v Lajteršpergu. Na sporedu je petje, godba, ples in razan druge običajne veselice zabave še veselo iznenadenje za ljubitelje zimskega športa. Začetek ob 15. uri. Vstopnina 5 D. Za obilno udeležbo prosi odbor.

Porotno sodišče.

Maribor, 11. junija 1924.

Dolarji so mu dišali.

Kalman Smodira, delavec v Stanjevoš, je dne 6. avgusta 1921 vlomil v zaklenjeno stanovanje v Stanjevoš Fine Peček in Janoša Zakosa ter iz kovčega ukradel 475 dolarjev. Razven tega je odnesel še vse polno drugih predmetov v skupni vrednosti 4000 kron. Osumljenec so takoj prijeli, vendar se mu je posrečilo, da je pobegnil iz zaporov okrajnega sodišča v Murski Soboti. Dne 17. aprila l. 1922 pa se je priplazil v hišo posestnika Adama Lazarja v Stanjevoš in odnesel iz nezaklenjenega omara 305 dolarjev, 17 bankovcev po 100 dinarjev, 100 srebrnih kron in nekaj drobiža. Po tej tatvini je znova izginil in se šele po preteku enega leta vrnil iz Madžarske. Bil je znova aretiran in je pri zasliševanju priznal obe tatvini.

Prisodili so mu leto, težke ječe.

Tovariša oropal.

Danes se je zagovarjal pred porotni-ki 19letni posestniški in Janez Langa iz Nuskove zaradi roba. Zvečer dne 30. marca 1924 sta sedela obdolženec in posestnik Tomaž Godar iz Serdice v gostilni Mekiž v Nuskovi, kjer sta skupno izpi-1 1/2 litra vina. Okrog 10. ure je odšel Godar proti domu, nenadoma pa je začutil, da ga je nekdo prijel in mu z bliskovito naglico potegnil iz žepa listnico, v kateri je imel 580 dinarjev. Sum je padel takoj na Janeza Langa, ki je videl kam je Godar shranil listnico. Pri zasliševanju je obdolženec sprva tajil, pozneje pa je skesano priznal dejanje ter se zagovarjal s pijanostjo.

Obsojen je bil na 6 mesecev ječe.

Maribor, 12. junija.

15 milijonov poveril.

Ljudevit Danterman, 18-letni mladenič iz Srema, je kljub dobri vzgoji postal zločinec. Po dovršeni ljudski šoli se je učil brivske obrti. Ta posel pa mu ni ugaljal; podal se je v Avstrijo, kjer je na več mestih služil za hlapca. Nazadnje je bil uslužben pri Josipu Rotterju v Pernitzu pri Dun. Novem mestu. Dne 19. februarja 1924 mu je naročil gospodar, da mora peljati gostilničarja dr. Franca Wagnerja v Dunajsko Novo mesto. Med potom ju je došel Wagnerjev svak z avtomobilom in je povabil Wagnerja, naj se pelje z njim v Felixdorf. Dr. Wagner je vabilo sprejel in naročil Dantermanu, naj se z vozom vrne domov. V naglici je dr. Wagner pozabil na vozi svojo torbico, v kateri je imel 15 milijonov 50.000 kron. Ko je Danterman zapazil denar, se ni odpeljal domov, temveč v Dunajsko Novo mesto, kjer je pustil voz in konje v nekem hlevu, z denarjem pa pobegnil preko Grada in čez mejo v št. 11, kjer so ga radi prekorajčenja meje aretirali. Med tem se je doznalo za njegove grehe in je bil oddan sodišču.

Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

46-letni požigalec.

Dne 9. januarja 1924 je začel nenadoma goriti listnjak Marije Domanikove v Zbigovalih. Ogenj se je hitro razširil na ostal plosopja, tako, da je bilo v par urah vse uničeno. Pogorela je stanovanjska hiša, hlev, skedenj, listnjak, stiskalnica, vsi pridečki in orodje ter 1 bik in 1 krava. Poleg tega pa je bil uničen ves vinski pridelek. Sum je padel takoj na današnjega obdolženca, 46-letnega Franca Manko, ki je na zelo slabem glasu in že pogosto predkaznovan. Manko je bil malo prej v hiši, kjer so mu še postregli. Pozneje so ga videli hoditi krog listnjaka. Ko je izbruhnil ogenj, je naglih korakov odhajal. Tudi iz drugih njegovih izjav se da sklepati, da je začel iz gole hudobije. Sam dejanje, ki ga je napram orožnikom že priznal, odločno zanika. Obtožen je nadalje, da je izvalil Leopoldu Šafariču 900 K. in Stefanu Hajdinjaku 400 K. — Prisodili so mu 3 let težke ječe.

Celje, 10. junija.

Peklenski stroj v Trbovljah.

16. sept. 11. je dobil ravnatelj Jul. Paner v Trbovljah po pošti pol kg težek zavoj, istotako drugega dne tudi ravnatelj Drole v Hrastniku. Oba naslova sta bila pisana z isto roko, zavoja pa opremljena s stampiljo »Slagališče inž. sprema dravske divizijske oblasti. Prvi je bil oddan na pošti v Hrastniku, drugi v Ljubljani. Ravn. Paner je pri odpiranju zavoja še pravočasno opazil v zavoju peklenski stroj in takoj opozoril na nevarnost oboj ravnatelja v Hrastniku in Zagorju. Peklenski stroji so bili taki, da bi bil učink brezdvomno smrtonosen. Takoj so aretirali več osumljencev, a so jih morali izpustiti, ker ni bilo dokazov. Dne 13. okt. pa so prijeli 29-letnega delavca Konrada Medvejšeka in dne 14. okt. 21-letnega samskega ključavničarja Franca Planince. Oba sta tajila, a sodni izvedenci so nedvomno ugotovili pisavo na zavojih kot Medvejšekovo. Tudi njegova sestra je priznala, da je pisava njegova. Tudi Medvejšek sam se je med razpravo večkrat izdal. Priče so izpovedale zanj zelo neugodno. Obtožen je bil

tudi raznih tatvin in ponesrebe ter za vse skupaj obsojen na 7 let težke ječe. Planinec je bil oproščen.

Izpred sodišča.

Ubegle kaznjence ste skrivali.

Dne 1. marca sta pobegnili iz zaporov okrožnega sodišča v Mariboru kaznjence Anton in Ivan Pukšič. Podala sta se domov v Zerovince, okraj Ormož. Doma sta bila sprejeta od žene Lize Pukšič oziroma matere Ivanke Pukšič. Od njiu sta tudi dobila potrebno hrano in bila opremljena s civilno obleko. V noči na 3. marca sta ju ženski skrili, da sta ubežnika mogla uiti orožnikom, ki so prišli po njiu. Liza Pukšič, ki v bistvu prizna svoje dejanje, je bila pred okrožnim sodiščem obsojena radi pregreška zoper zakon, oblastvo in javni red po § 98. str. k. z. na 14 dni zapora, Ivanka Pukšič pa je sedaj neznanega bivališča.

Celjske vesti.

Značilno! Nemški listič sistematično skuša upeljavati zopet nemška krajevna imena, katerih se je nekaj časa izogibal. Danes menda že vidi, da mu nihče na prste ne gleda, zato ima v zadnji številki kar po vrsti: Friedau, Pettau, Frauhelm, Cilli, Marburg itd. Le tako naprej, kmalu bo trebalo menda za policijske organe v Celju izdati nov zakon o krajevnih imenih!

Parastos padlim nacionalistom v Trbovlju priredi pravoslavna cerkvena občina celjska v nedeljo 15. tm ob 11. uri dop. v veliki dvorani Narodnega doma. Gledališki večer priredi Dramatično društvo celjsko s sodelovanjem Udruženja gled. igralcev in celokupnega celjskega ansambla v soboto 14. tm. v Mestnem gledališču. Sodelujejo iz Ljubljane ga. Juvanova, gč. Ježekova, gg. Betetto, Damilo, Debeve in Mancin. Skrblieno bo tudi za smeh, za ples in razno drugo zabavo.

Na drž. realni gimnaziji v Celju se vršijo sprejemni izpiti za prvi razred v pondeljek 30. junija tl. Od 8.—9. ure je vpisovanje, h kateremu morajo prinesiti učenci v spremstvu starišev, ozir. njihovih namestnikov, krstni list in odhodno izpričevalo, na katerem mora šolsko vodstvo izrečno pripomniti, da je učenec sposoben za sprejem na kako srednjo šolo. Pismeni in ustmeni izpiti iz računstva in slovenščine se vršijo od 9. ure naprej, iz veronauka pa le tedaj, ako ima učenec v izpričevalu slabši red, kakor »dobro«.

Vodstvi obeh mestnih osnovnih šol v Celju naznanjata, da se vršijo izpiti privatistov iz učne snovi za osnovne šole v soboto 21. tm. med 15. in 17. uro. Pri-glasiti pa se je treba k temi izpitem s predložitvijo zadnjega šolskega naznanila za ta teden dni prej, to je v soboto 14. tm. med 11. in 12. uro v šolski pisarni.

Zavod šolskih sester v Celju priredi v soboto 14. junija ob pol 20. uri in v nedeljo 15. junija ob pol 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma šolsko prireditev z jako pestrim programom. Nastopijo otroci v pevskem zboru, v igrah in z glasbenimi točkami.

Gospodarska stranka (združeni narodno-napredni volilci) v občini Celje-okoličca priredi prihodnje dni sledeče volilne sestanke: v četrtek 12. tm. pri g. Spelserju na Lavi, v petek 13. tm. v gostilni g. Gajšeka na Hudinji in v nedeljo 15. tm. ob 9. uri dopoldne v celjskem Narodnem domu.

V celjskem občinskem svetu so si v seji 11. tm. socialisti in klerikalci zopet ležali v bratskem objemu. Socialist ene barve Koren je protestiral proti izobezitvi črne zastave z magistrata povodom trboveljskih dogodkov in proti razpustu ljubljanskega obč. sveta ter je zahteval, da naj se seja v znak protesta prekine. Sekundiral mu je klerikalec Ogrizek in socialist druge barve Sekovšek. Odgovarjali so jim mirno in stvarno župan dr. Hrašovec ter odbornika dr. Kalan in Zabkar. Socialistično-klerikalna koalicijska se je nato odstranila in onemogočila sklepčnost seje. Vsekakor zanimivo!

Velika nesreča se je pripetila v sredo 11. tm. g. Pfeiferju, bančnemu uradniku v Celju. Okrog pol 12. ure dopoldne so našli njegovo šestletno hčerko onesveščeno in s krvjo polito na koncu stopnje na tlakovanih tleh. Domneva se, da se je deklica preveč nagnila čez ograjo stopnic, pri tem zgrabila ravnotežje ter se prekepicnila iz drugega nadstropja v globčino. G. Pfeifer je v celjskih krogih splošno znan in priljubljen ter vlada vsled tega s težko prizadeto rodbino splošno sočutje.

Primorske vesti.

Operni tenorist Jos. Rijavec koncertira v soboto 14. tm. v Gorici, v nedeljo 15. tm. v Ajdovščini.

Ponosna Sežana na Krasu je postala navadna vas. Vzeli so ji glavarstvo, sodišče — vse urade — in nekdanja živahna Sežana je ostala pusta in prazna, nekdanje sodišče je fašistovska milica spremeni-la v svinjak, ljudstvo pa mora za vsako malenkost letati v Trst. Tako umirajo naši kraji pod Italijo.

Gospodarstvo.

V. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmelj. nasadov doma in drugod.

(Konec.)

Dub — ČSR, 1. 6. 1924. Vreme ugodno, rastlina čvrsta in zdrava. V nekaterih hmeljiščih se je pokazala aphid muha.

Oustje - Polep — ČSK, 1. 6. 1924. Stanje hm. nasadov prav dobro, škodljivcev ni, rastlina nad 2 m visoka.

Horosedel pri Žatcu, ČSR, 31. 5. 1924. Vreme zelo ugodno, rastlina 2—3 m visoka, zdrava in brez mrčesa. Močva rast je povzročila izdatno dušičnato gnojenje, posebno s solitrom. To enostransko gnojenje zamere povzročiti le velike li-ste in ščavje — pa le malo kobul.

Spalt - Bavarsko — 1. 6. 1924. Vreme prav ugodno, rastlina zdrava brez mrčesa.

Pfaffenhofen - Hallertau, 1. 6. 1924. Vreme zelo ugodno, rastlina zdrava, brez mrčesa. V okolišju je toča povzročila precejšnjo škodo.

—□—

g Žetev in dinar. Minister financ raz-glaša, da ni razloga za bojazen, da bi dinar še dalje časa padal. Neznatni padec dinarja v zadnjem času je čisto prirodni pojav, ki ga je opazati vsake pomladi pred izvozom. Po vseh obvestitvah pa se lahko računa s povoljno žetvijo, nakaar bo dinar zopet raste.

g Ustmena licitacija v kasarni kralja Aleksandra v Mariboru. Glasom naredbe komandanta Diviz. oblasti pov. I. br. 514

Mala oznanila.

Ivan Legat, Prva specialna popravilnica za pisarniške stroje.

Samoprodaja najboljšega raz-mneževalnega aparata „Opalograph“ ter njegovih pri-padkov.

Prodaja novih ter rabljenih pisalnih strojev kopirnih strojev registriranih blagajn razjenega papirja barvnih trakov voščenega papirja voščenih barvil i. t. d.

Maribor, Vetrinjska ul. 30. 1175 7—6

Veščega knjigovodja in ko-respondenta išče večje mi-ar-sko podjetje za takoj. Oferte je predložiti na upravništvo „Tabora“ pod „Knjigovodja“. 1265 3—1

Strežnika mlajšega, neoženje-nega za vsa hišna dela spraj-me takoj Sanatorij v Maribo-ru. 1260

Trije dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano za pri-hodnje šolsko leto. Naslov v upravi. 1259 2—1

Pletena garnitura takoj na prodaj. Kacijanerjeva ulica 22, dvorišče. 1258 2—1

Frak, skoro nov, za srednje po-slavo se cene proda. Čopova ulica 12. 1263

Trgovina na deteli se odda s 1. julijem t. l. v najem. Vprašati je v gostilni Likavec, Pes-nica. 1254 3—2

Lepa 7-letna kobila z vozom (mesarakim) močnim na vzme-tih, z dvojni vprego, prano in komat ugodno na prodaj pri Ivan Vidmar, trgovec, Laibers-berg. 1218 10—5

Vinotoč pod vejo pri Jarcu v Brezovnici otvorjen. 1261

Dobro ohranjen etročji voz-ček na prodaj. Koseskega u-lica 4, levo. 2—2

Stanovanje 2 ali 3 sob s pri-klukami v novegradbi išče zaseben uradnik. Ponudbe na upravo lista pod „Visoka na-jemina“. 5—5

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predsoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vr-ta. Ponudbe pod „Zamena“ na upravo „Tabora“. *

od 2. V. tl. se vrši dne 18. junija tl. ob 11. uri tretja javna ustmena licitacija za opravku kopatila v kasarni Kralja Alek-sandra (Meljska cesta) v objektu VI. pis.rukovaoa slagališta. Po tem času se po-nudbe od katerekoli strani več ne sprej-mejo. Vsaki ponudnik mora izročiti predsedniku komisije obrtni list in potr-dilo, da je plačal davek za zadnje tri mesece. Zastopniki se morajo izkazati s pravičnim polnomočjem, overjenim od pristojnih oblasti. Kavcijo je treba po-ložiti pred početkom dražbe od 10.—11. ure pri blagajniku 45. p. polka (objekt VI). Pogoji so na pogled v navedeni pi-sarni, kjer se vrši dražba.

g Prodaja lesa. Šumsko-gospodarski ured ogulinske imovne opčine v Ogulinu bo prodal dne 27. junija tl. večjo koli-čino stoječih debel. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trg.in obrt. zbornice v Ljubljani interesen-tom na vpogled.

g Angleška banka znižala diskont. Angleška banka je znižala diskont od 4 na 3%.

ŠAH.

Šahovski turnir za prvenstvo Ljublja-ne je končal ob praznikih. Dosegli so: Furlani, Jerošov in Stupan po 14 in pol točk ter si razdele kot prvi trije zmago-valci v enakih deležih prvo, drugo in tretje darilo; Valentinčič, Vidmar po 12 in pol točk (4 in 5. darilo). Slede (brez daril): Iskra (10%), C. Vidmar in Mrzli-ka po 9 in pol, Sila 9, inž. Zupanc in Plevelj po 8 in pol, dr. Veber 7, Vladimi-rovich 6, dr. Čadež in Kragelj po 5 in pol, Bezrukov 4.

Razno.

r Čez 50 let ne bo več petroleja. Proti koncu preteklega stoletja je bilo v zalo-gi še toliko zemeljskega olja, da se ni-kdo ni vprašal po tem: koliko količin te dragocenosti še krijejo zemeljske plasti. Takrat je prevladovala še iluzija, da so rezerve neizčrpnljive. Petrolej je služil takrat samo za razsvetljavo in mazilo pri strojih. Kmalu pa je iznajdba eks-plozivnega motorja podvojila porabo te-ga dragocenega proizvoda. Nagli uspehi na polju avtomobilizma in zrakoplov-stva, izkoriščanje olja pri pogonu paro-brodov so kmalu imeli za posledico, da so se pričeli prazniti ogromni rezervoar-ji, v katerih so nakopičile družbe petro-lejskih podjetnikov svoje izobilje. Po obsežnih raziskovanjih v najnovejšem času so prišli učenjaki do prepričanja, da bodo v polovici stoletja petrolejski vrelci celega sveta izčrpani. Edina rešit-ev bi bila najdba novih vrelcev, če ke-miki ne bodo našli istovredne snovi v za-dostni meri.

23-letni mladenič, vojaštine prost išče službo. Zmožen slo-venskega, srbohrvatskega in nemškega jezika ter cirilice in strojepisja. Gre tudi kot nava-dni delavec. Cenjene dopise pod šifro „Reven“ na upravo „Tabora“.

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, če-pice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgo-vini

B. Veselnovič & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26

— Najlepše novosti — 128

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.